
 Trollhättans Stad	Dokumentbeteckning Riktlinjer för tillsyn av fristående förskolor och enskild pedagogisk omsorg	Dnr UN 2018/442-600
Antaget av/Ansvarig Utbildningsnämnden den 22 januari 2019, § 19	Förvaltning/Handläggare Utbildningsförvaltningen, Planerings- och utvecklingsavdelningen	Gäller fr.o.m.: 2019-02-01 Ersätter: UN 2014/352-630 UN 2014/356-630

Syfte Fastställa hur reglerna för kommunens tillsynsansvar över fristående förskolor och enskild pedagogisk omsorg ska tillämpas
Gäller för Utbildningsförvaltningen
Referensdokument Skollagen 2010:800 Läroplanen för förskolan, Lpfö98 rev 2016 Skolverkets allmänna råd för måluppfyllelse i förskolan Skolverkets allmänna råd för pedagogisk omsorg
Ansvar och genomförande Utbildningsförvaltningen
Uppföljning Vid ändring och tillkomst av nya lagar och föreskrifter

Riktlinjer för tillsyn av fristående förskolor och enskild pedagogisk omsorg

INNEHÅLL

Kommunens tillsynsansvar	2
Huvudmannens skyldigheter.....	2
Tillsyn.....	3
Likvärdighet.....	3
Tillsynsbeslut.....	4
Överklagande	5
Uppföljning av tillsynen	5
Råd och vägledning	5

 Trollhättans Stad	Dokumentbeteckning Riktlinjer för tillsyn av fristående förskolor och enskild pedagogisk omsorg	Dnr UN 2018/442-600
Antaget av/Ansvarig Utbildningsnämnden den 22 januari 2019, § 19	Förvaltning/Handläggare Utbildningsförvaltningen, Planerings- och utvecklingsavdelningen	Gäller fr.o.m.: 2019-02-01 Ersätter: UN 2014/352-630 UN 2014/356-630

Kommunens tillsynsansvar

En kommun har enligt skollagen (2010:800) tillsynsansvar över de fristående förskolor som kommunen har godkänt och den pedagogiska omsorg vars huvudman kommunen har förklarat ha rätt till bidrag.¹ Utbildningsnämnden i Trollhättans Stad är tillsynsmyndighet och har ansvar för att granska de fristående förskolor och den enskilda pedagogiska omsorg som är verksamma inom kommunen.

Med tillsyn avses enligt skollagen en självständig granskning som har till syfte att kontrollera om den verksamhet som granskas uppfyller de krav som följer av lagar och andra föreskrifter.² Tillsynsbesök får genomföras oanmält.³

Kommunens tillsynsansvar omfattar inte tillsyn över att bestämmelserna i 6 kap. skollagen om åtgärder mot kränkande behandling följs.⁴ Skolinspektionen ansvarar för denna tillsyn.

Huvudmannens skyldigheter

Huvudmannen ansvarar för att verksamheten genomförs i enlighet med skollagen, föreskrifter och bestämmelser som finns i andra författningar.⁵ Tillsynsmyndigheten har rätt att på plats granska verksamheten, det vill säga få tillträde till de byggnader, lokaler och andra utrymmen som används i verksamheten, i den omfattning det behövs för tillsynen.⁶ Huvudmannen är skyldig att på tillsynsmyndighetens begäran lämna upplysningar samt tillhandahålla handlingar och annat material som behövs för tillsynen.⁷

Det åligger huvudmannen att säkerställa att de barn som begärs bidrag för har laglig grund för placering samt att de uppgifter som lämnas är riktiga.⁸ Underlag som styrker grund för placering och närvaro kan begäras in vid tillsyn.

Huvudmannen är även skyldig att löpande säkerställa att kraven på erfarenhet eller insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten, samt lämplighet i övrigt är uppfyllda inom ägar- och ledningskretsen. Huvudmannen är också skyldig att löpande säkerställa att det finns ekonomiska förutsättningar att bedriva verksamheten.⁹

¹ Skollagen 26 kap. 4 §.

² Skollagen 26 kap. 2 §

³ Prop. 2009/10:165 s 544.

⁴ Skollagen 26 kap. 4 §.

⁵ Skollagen 2 kap. 8 §

⁶ Skollagen 26 kap. 6 §

⁷ Skollagen 26 kap. 7 §

⁸ Skollagen 8 kap. 3-7 §§; 14 kap. 3-8 §§.

⁹ Skollagen 26 kap. 4 §.

 Trollhättans Stad	Dokumentbeteckning Riktlinjer för tillsyn av fristående förskolor och enskild pedagogisk omsorg	Dnr UN 2018/442-600
Antaget av/Ansvarig Utbildningsnämnden den 22 januari 2019, § 19	Förvaltning/Handläggare Utbildningsförvaltningen, Planerings- och utvecklingsavdelningen	Gäller fr.o.m.: 2019-02-01 Ersätter: UN 2014/352-630 UN 2014/356-630

Tillsyn

Utbildningsförvaltningen ansvarar för att genomföra tillsynen av de enskilda verksamheterna enligt följande:

- Regelbunden tillsyn genomförs vart tredje år. All verksamhet som huvudmannen bedriver ingår i tillsynen, men tillsynen anpassas efter situationen i varje verksamhet. Den verksamhet där en hög andel barn riskerar att inte få den omsorg och den pedagogiska verksamhet de har rätt till prioriteras. Det innebär att tillsynen kan se olika ut och vara olika omfattande för olika verksamheter och huvudmän.
- Vid nystartad verksamhet görs ett tillsynsbesök under verksamhetens första år.
- Vid signaler om brister i verksamheten genomförs extra tillsyn. Denna extra tillsyn kan vara föranmäld eller oanmäld.
- Oanmälda tillsynsbesök kan komma att genomföras även utan att det kommit signaler om brister.
- Planerings- och utvecklingsavdelningen ansvarar för att genomföra tillsynen, vid behov med stöd av andra funktioner på Utbildningsförvaltningen.

Likvärdighet

Skollagen, förordningar, läroplan för förskolan¹⁰ och Skolverkets allmänna råd gäller för såväl kommunal som enskilt driven verksamhet. Likvärdighet ska råda mellan dessa i syfte att alla barn ska garanteras en verksamhet med god kvalitet oavsett huvudman. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov samt utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Förskolan och den pedagogiska omsorgen ska främja allsidiga kontakter, social gemenskap och förbereda barnen för fortsatt utbildning.

Vid tillsynen granskas följande kvalitetsaspekter:

- *Strukturell kvalitet:* yttre villkor som t.ex. ekonomiska förutsättningar, tillgänglighet, ledning, rutiner, personalens kompetens, personaltäthet, barngruppens sammansättning och storlek, lokaler och material samt ägar- och ledningskretsens kompetens avseende de föreskrifter som gäller för verksamheten och lämplighet i övrigt.
- *Processkvalitet:* den pedagogiska verksamhetens inre arbete som t.ex. arbetet med språk, matematik, naturvetenskap och teknik, normer och värden samt barnens och vårdnadshavarnas inflytande.
- *Resultatkvalitet:* det systematiska kvalitetsarbetet, uppföljning av resultat och

¹⁰ För pedagogisk omsorg är läroplanen för förskolan vägledande.

 Trollhättans Stad	Dokumentbeteckning Riktlinjer för tillsyn av fristående förskolor och enskild pedagogisk omsorg	Dnr UN 2018/442-600
Antaget av/Ansvarig Utbildningsnämnden den 22 januari 2019, § 19	Förvaltning/Handläggare Utbildningsförvaltningen, Planerings- och utvecklingsavdelningen	Gäller fr.o.m.: 2019-02-01 Ersätter: UN 2014/352-630 UN 2014/356-630

måluppfyllelse, analys och identifiering av utvecklingsområden, planering, dokumentation och delaktighet.

Tillsynsbeslut

När granskningen är genomförd görs en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. I tillsynen ingår att fatta de beslut om åtgärder som kan behövas för att den huvudman som bedriver verksamheten ska rätta fel som upptäckts vid granskningen.¹¹ Tillsynen dokumenteras i ett tillsynsbeslut. Av tillsynsbeslutet ska framgå vilka brister som finns i verksamheten, vilka bestämmelser som beslutet grundar sig på, motivering till beslutet, vilka åtgärder som kan behövas för att rätta till bristerna, samt hur och när beslutet ska följas upp.

De former av ingripanden som medges i skollagen är följande:

- *Avstå från ingripande* – tillsynsmyndigheten kan avstå från att ingripa om överträdelsen är ringa, eller huvudmannen vidtar nödvändig rättelse, eller om det i övrigt finns särskilda skäl mot ett ingripande.¹²
- *Anmärkning* – tillsynsmyndigheten kan tilldela huvudmannen en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser.¹³
- *Föreläggande* – tillsynsmyndigheten kan förelägga huvudmannen att fullgöra sina skyldigheter om verksamheten inte uppfyller de krav gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som kommunen anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.¹⁴
- *Föreläggande med vite* – ett föreläggande kan förenas med vite.¹⁵ Ett vitesföreläggande kan användas direkt eller som påtryckningsmedel om huvudmannen inte har rättat till felen i verksamheten. Föreläggande med vite kan också användas om huvudmannen inte lämnar de uppgifter som efterfrågas i samband med tillsyn.
- *Återkallelse* – kommunen får återkalla ett godkännande eller ett beslut om rätt till bidrag om ett föreläggande inte har följts och missförhållandet är allvarligt.¹⁶ Ett godkännande av en enskild som huvudman inom skolväsendet får även återkallas om den enskilde inte längre uppfyller förutsättningarna för godkännande.¹⁷ Återkallelse får beslutas även om rättelse har skett vid prövningstillfället om det kan befaras att det på nytt kommer att uppstå sådana missförhållanden som utgör grund för

¹¹ Skollagen 26 kap. 2 §.

¹² Skollagen 26 kap. 11 §.

¹³ Skollagen 26 kap. 11 §.

¹⁴ Skollagen 26 kap. 10 §.

¹⁵ Skollagen 26 kap. 27 §.

¹⁶ Skollagen 26 kap. 13 §.

¹⁷ Skollagen 26 kap. 14 §.

 Trollhättans Stad	Dokumentbeteckning Riktlinjer för tillsyn av fristående förskolor och enskild pedagogisk omsorg	Dnr UN 2018/442-600
Antaget av/Ansvarig Utbildningsnämnden den 22 januari 2019, § 19	Förvaltning/Handläggare Utbildningsförvaltningen, Planerings- och utvecklingsavdelningen	Gäller fr.o.m.: 2019-02-01 Ersätter: UN 2014/352-630 UN 2014/356-630

återkallelse.¹⁸ Kommunen får besluta att ett beslut om återkallelse ska gälla trots att det inte har vunnit laga kraft.¹⁹

- *Tillfälligt verksamhetsförbud* – om det är sannolikt att ett beslut om återkallelse kommer att fattas, och beslutet inte kan avvaktas med hänsyn till allvarig risk för barnens hälsa eller säkerhet eller av någon annan särskild anledning, får kommunen förbjuda huvudmannen att tills vidare, helt eller delvis, driva verksamheten vidare. Beslut om tillfälligt verksamhetsförbud gäller omedelbart om inte annat beslutas och får gälla i högst sex månader.²⁰

Överklagande

Beslut om vitesföreläggande, återkallelse och tillfälligt verksamhetsförbud går att överklaga hos förvaltningsdomstolen.²¹

Uppföljning av tillsynen

Av tillsynsbeslutet ska framgå hur och när beslutet ska följas upp. Huvudmannen bör ges möjlighet att åtgärda bristerna innan uppföljning, under förutsättning att det inte är fråga om så allvarliga brister att återkallelse eller tillfälligt verksamhetsförbud är aktuellt. Uppföljningen kan ske skriftligt eller via en ny granskning av verksamheten på plats.

Råd och vägledning

Kommunen ska inom ramen för sin tillsyn lämna råd och vägledning.²² Tillsynens främsta uppgift är att verka i förebyggande syfte, därför bör kommunen ge råd och vägledning med stöd av de regler som styr verksamheten för att ge huvudmannen möjlighet att frivilligt avhjälpa brister.

¹⁸ Skollagen 26 kap. 15 §.

¹⁹ Skollagen 26 kap. 16 §.

²⁰ Skollagen 26 kap. 18 §.

²¹ Skollagen 28 kap. 5 §.

²² Skollagen 26 kap. 9 §.